

Uvod

Na podlagi Zakona o osnovni šoli (Ur. l. 102/07, 2. člen) so cilji osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje, sporočanje in izražanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku,
- vzpodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenju o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja in pridobivanje znanj za nadaljevanje šolanja,
- pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki omogočajo samostojno, učinkovito in ustvarjalno soočanje z družbenim in naravnim okoljem in razvijanje kritične moči razsojanja,
- razvijanje in ohranjanje lastne kulturne tradicije,
- seznanjanje z drugimi kulturami in učenje tujih jezikov,
- omogočanje osebostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanje za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- oblikovanje in spodbujanje zdravega načina življenja in odgovornega odnosa do naravnega okolja.

Vizija OŠ Leskovec pri Krškem

Naša vizija je postati šola, kjer gradimo demokratične medosebne odnose in razvijamo strpnost do drugačnih. V sodobno opremljeni in urejeni šoli, ki se povezuje z okoljem, želimo s poudarkom na raziskovalnem pristopu, upoštevajoč potrebe posameznika, razvijati kritično mišljenje in tako učence opremiti s kvalitetnim znanjem in spretnostmi za nadaljnje izobraževanje in za življenje.

Vrednote, na katerih temelji vzgojno delovanje naše šole

Iz ciljev osnovne šole in vizije šole izhajajo naslednje vrednote:

- **Urejenost** – urejenost šole in šolske okolice in skrb vsakega posameznika, da pripomore k uresničevanju te vrednote
- **Demokratični odnosi** – ta vrednota zajema poleg vključevanja učencev, staršev in vseh zaposlenih v mehanizme odločanja tudi spoštljive odnose in konstruktivno reševanje konfliktov
- **Strpnost** – sprejemanje drugačnosti
- **Individualizacija** – skrb za vsakega posameznika in prilagajanje nalog razvojni stopnji posameznika
- **Kvalitetno znanje** – aktivno učenje, raziskovalni pristop
- Spretnost kritičnega mišljenja
- Spretnosti za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje
- Spretnosti za življenje - socialne veščine
- Sodelovanje z okoljem

Podatki za oblikovanje vzgojnega načrta

Izhodišče za oblikovanje vzgojnega načrta za leto 2015/16 je vizija šole, vrednote šole, načela vzgojnega delovanja in evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2014/15, ki je navedena v nadaljevanju.

Evalvacija vzgojnega načrta za šol. leto 2014/15

Prioritete v šol. letu 2014/15 so bile:

- etika in vrednote v šoli
- izboljšanje discipline v šoli
- izboljšanje bralne pismenosti

Za uresničevanje posameznih aktivnosti znotraj teh prednostnih nalog so skrbeli posameznih timi, ki so ob koncu šol. leta tudi podali poročila o izvedenih aktivnostih.

Iz poročil povzemamo:

Etika in vrednote v šoli

Nadaljevalo se je izvajanje programa Etika in vrednote pod okriljem Inštituta za etiko in vrednote. V tem šolskem letu smo večjo pozornost namenjali sklopom vrednot v okviru modulov: Življenje, narava, zdravje, Kultura in Univerzalizem. Vsak modul posebej je bil s strani IEV predstavljen na Brdu pri Kranju, na šoli pa smo ga v treh delavnicah (razredna stopnja, predmetna stopnja in podaljšano bivanje) predstavili strokovnim delavcem šole. Po elektronski pošti so vsakič dobili priročnik s predlaganimi aktivnostmi. Dejavnosti so se v glavnem odvijale na nivoju oddelkov,

najpogosteje v okviru razrednih ur in znotraj rednih ur pouka. Veliko dejavnosti je bilo izvedenih v obliki pogovorov z učenci o določenih temah, učenci so si ogledali filme in skupaj prebirali knjige. Jeseni je bilo kar nekaj ur pouka izvedenih v naravi. Na nivoju cele šole je potekal v oktobru naravoslovni dan Jaz in ti, ki se je dotikal vsebin s področja prijateljstva, ljubezni in spolnosti. V februarju smo izvedli pedagoško konferenco v obliki skupin, ki so se pogovarjale o vprašanjih, ki tarejo učitelja pri delu, in tako poskušali vplivati na kulturo ustanove. Spomladi je bila v Velikem Podlogu kulturna prireditev v sodelovanju s KS. Ob kulturnem prazniku je bila proslava za vse učence na matični šoli. Ob tem so oddelki podaljšanega bivanja v sodelovanju z ostalimi oddelki šole pripravili razstavo na temo voda. V aprilu je bil obeležen Svetovni dan Romov, ko so učenci spoznavali romsko kulturo in tudi pripravili razstavo. Ob podelitvi bralnih značk so učenci pri dramskem krožku pripravili kratko gledališko predstavo. Učenci so nastopali v Domu starejših občanov. V maju smo ponovili anketo za učence, starše in strokovne delavce, da ugotovimo, kakšno je trenutno stanje »našega očesa« etike in vrednot. Po vsakem modulu so strokovni delavci v spletno anketo zapisali izvedene aktivnosti. Sodelovali smo tudi v natečajih IEV in sicer z dvema filmčkoma in z dvema didaktičnima igrama. Slednji sta nastali v okviru krožka Etika in vrednote, ki sta ga izvajali vodji programa z učenkami 4. razreda. V knjižnici sta knjižničarki v okviru vsakega modula pripravili gradiva za učence in učitelje. S starši je bilo izvedeno manj aktivnosti – en oddelek je za starše pripravil zloženke o zdravem življenju, starši so se udeležili prireditve v Velikem Podlogu

Obveščanje o izvedenih dejavnostih na oglasnih deskah ni zaživel. Strokovni delavci na šoli tudi ugotavljajo, da je posamičnemu modulu namenjeno premalo časa pa tudi, da se je z vrednotami nenaravno ukvarjati po modulih, saj gre predvsem za vzgojo, ki pa je celostna.

Izboljšanje discipline v šoli

Delo je potekalo predvsem znotraj tima, saj so člani medsebojno izvajali kolegialne hospitacije pri pouku in s pomočjo ček liste spremljali potek pouka, s poudarkom na ustvarjanju discipline v razredu. Po izvedenih hospitacijah sta oba napisala refleksijo, potem pa so imeli pari pogovore z namenom analize ure in predlogov nadaljnjega ravnanja. Na srečanjih tima so poročali o ugotovitvah in razmišljali o tem, kako dejavnosti prenesti na cel kolektiv. Ob koncu šolskega leta so se izoblikovale naslednje ugotovitve:

- Disciplino je težko vzpostavljati in z disciplino je veliko dela. Ko se začneš z disciplino ukvarjati ugotoviš, da si z njo ustvariš ustrezne pogoje, da v razredu lahko delaš. Za spremembo svojega vedenja v razredu moraš trdo garati in tega ne narediš, dokler ti res ni zelo težko.

- Prav je, da se učimo drug od drugega. Pri medsebojnem opazovanju, lahko bolj ozavestiš svoj način dela. Predlagamo, da se vključijo še drugi sodelavci, za začetek samo tisti, ki bi jih to zanimalo, da ni čutiti pritiska. Člani tima naj kolektivu povedo pozitivne učinke hospitacij. S tem damo kolegom vedeti, da se da in da imamo primere dobre prakse v svoji sredini.
- Pridobili smo nekaj novih idej, dragocena je bila izmenjava izkušenj. Med seboj smo bili odkriti. Dobro dene tudi potrditev oziroma pohvala sodelavca, koristna je bila tudi dobronamerna kritika.
- Kljub pestri sestavi tima, smo podobno razmišljali, kako priti do dobre discipline. Pomembni dejavniki so: doslednost, priprava na pouk in odnos z učenci.

Za naprej tim predlaga da se učiteljskemu zboru predstavi pozitivne izkušnje dela v skupini. Predlagajo, da delovna skupina ostane, pridružijo pa se člani, ki jih to področje zanima in se za to sami odločijo ter v njem vztrajajo vsaj eno šolsko leto.

Bralna pismenost

V aktivu bralne pismenosti ugotavljajo, da učenci vse slabše in manj berejo in tudi tisto, kar preberejo, ne razumejo, ter das o vsako leto so tudi slabši rezultati NPZ-jev. Na podlagi tega so si v šolskem letu 2014/2015 zadali dva cilja:

- poučevati tako, da bomo izboljšali razumevanje prebranega pri vseh predmetih,
- povečati interes za branje/knjigo.

V aktivu so se strinjali, da je potrebno obnoviti, ponoviti znanje določenih bralno-učnih strategij, s tem pa učence naučiti, kako se je treba učiti oz. »delati« z besedilom. Preko celega šolskega leta so strokovni delavci uporabljali bralno-učno strategijo VŽN, ki jo je aktiv predstavil na pedagoški konferenci (najprej v teoriji, nato v skupinah v praksi).

Nato je bila naloga vsakega strokovnega delavca, da strategijo čim večkrat izvede pri svojih urah in najmanj enkrat povabi sodelavca, da hospitira pri njegovih urah.

Analizo izvajanja bralno-učne strategije VŽN smo izvedli s pomočjo anketnega vprašalnika.

Da bi povečali interes za branje/knjigo smo postavili knjigobežnico s stoli, izvajali slovensko in zgodovinsko bralno značko, v knjižnici razstavili knjige, uredili bralni kotiček, izvedli čajanko ...

Za novo šolsko leto predlagajo:

- uporabo bralno učnih strategij pri vseh predmetih (npr. PV3P, Paukova),
- spodbujati vsakodnevno branje (dnevnik branja),
- v prvi triadi starše seznaniti, kako brati z otrokom.

Na sestanku tima za vzgojni načrt, ki je bil 1. 7. 2015, je tim ugotovil, da je potrebno nadaljevati z aktivnostmi vseh treh prednostnih nalog. Glede prednostne naloge

Izboljšanje discipline tim ugotavlja, da naloga ni odzvanjala izven tima, da se je veliko govorilo o dežuranju na postaji in da je pri vzpostavljanju discipline tudi ključna podpora in pomoč kolegov in vodstva šole. Podane so bile tudi kritične pripombe glede programa EIV, Slednje so se nanašale na to, da se s tem programom dvomi v učiteljevo vzgojno delovanje in vzpostavlja kontrola nad tem, da se učitelju ne zaupa. Kot problem je bil izpostavljena anketa o izvedenih aktivnostih znotraj modula in tabli, na katere naj bi se izobešali utrinki, kaj se je znotraj posameznih oddelkov izvedlo. Izpostavljena je bila tudi vloga Inštituta za etiko in vrednote in vnašanje ideologije v šolo. Na te pripombe je na pedagoški konferenci v juniju 2015 odgovorila varuhinja etike in vrednot na šoli, Melita Zagorc Vegelj.

Ostalih vsebin vzgojnega načrta tim ni izpostavljala, za naslednje šolsko leto so predlagali pregled šolskih pravil – po aktivih in vnos popravkov. Nekoliko več pozornosti je, po mnenju članov tima, potrebno nameniti spodbujanju večje samostojnosti učencev, k čemur bi lahko pripomogli tudi s tem, da bi otroke starši spremljali samo do šolskih vrat. Predlog je podprl tudi učiteljski zbor na pedagoški konferenci v avgustu 2015.

Na podlagi poročil posameznih timov in zapisnika tima za vzgojni načrt pripravila: Melita Zagorc Vegelj

Prioritete v šol. letu 2015/16

Na podlagi vrednot, ki sledijo viziji šole ter evalvaciji vzgojnega načrta 2014/15 smo kot letošnje prioritete izbrali naslednje:

Etika in vrednote v šoli

Aktivnosti na šoli bo vodil tim varuhinj etike in vrednot, ki ga sestavljajo: Jožica Repše, Melita Zagorc Vegelj in Dženi Rostohar, ki bo vodja tega programa na šoli. Program bo pomagal peljati Tim za dobre medsebojne odnose. Učence bomo k aktivnostim vabili tudi preko Skupnosti učencev šole ter preko krožka Etika in vrednote.

Predviden časovni okvir po modulih za to šolsko leto:

- PRAVIČNOST – spoštovanje zakonov, enakopravnost, nepristranost, varnost človeške pravice, aktivno državljanstvo; (21.9. – 11.12.),
- TRADICIJA – spoštovanje tradicije, domoljubje, spoštovanje staršev in družine, marljivost, lojalnost, olika; (21.12. – 11.3.)
- DELO IN USTVARJALNOST – radovednost, participacija, kritično mišljenje, organizacijsko državljanstvo, odličnost, zanesljivost, podjetnost, skrb za okolje, delovna etika; (21.3. – 3.6.)

Znotraj posameznih modulov bo po izobraževanju za varuhe, kjer se predstavi gradivo in nabor aktivnosti, še srečanje tima, kjer bomo konkretnije načrtovali dejavnosti na šoli: delo s strokovnimi delavci, starši in z učenci.

Učinkovito učenje

Vodja projekta: Anton Bizjak , ravnatelj

Člani projektne skupine: Ina Abram, Maša Petan Omejec, Nuša Tičar, Petra Kavčič, Ana Antolič Miler, Vilma Malečklar, Karmen Poteko Ančimer

Področja:

- Bralna pismenost: Nuša Tičar, Marjeta Košir
- Učenje učenja: Petra Kavčič, Vilma Malečkar
- Disciplina pri pouku: Ana Antolič Miler, Ina Abram
- Raven zahtevnosti znanja: Maša Petan Omejec, Karmen Poteko Ančimer

Cilji:

Osnovni cilj: izboljšati znanje učencev, posledično tudi izboljšati rezultate na NPZ

- Bralna pismenost: izboljšati bralne sposobnosti, razumevanje prebranega.
- Učenje učenja: naučiti učence, kako se učiti posamezne predmete, pomembnost ponavljanja in utrjevanja znanja
- Klima v razredu: večja aktivnost učencev pri pouku, večje medsebojno sodelovanje pri pouku, povečati zbranost učencev med uro, preprečevati motenje pouka
- Raven zahtevnosti znanja: postopno dvigovati raven zahtevnost

Projektni tim se bo sestajali 1x mesečno, vsaj 9 srečanj

Vodje posameznih področij bodo oblikovali time, povabijo lahko kolege in kolegice k sodelovanju.

Področni timi bodo pripravili program dela po sklopih za vsak mesec in za celo leto.

Pri izvedbi bodo sodelovali vsi učitelji, ki bodo morali naloge izvajati neposredno pri svojem delu ter opravljati evalvacijo.

Evalvacija programa bo tim izvajal mesečno. Ravnatelj bo poročal 1 x mesečno UZ. Program se predstavi Svetu zavoda in Svetu staršev v mesecu septembru.

Načela, po katerih bomo vzgojno delovali

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Navedeno načelo bomo izvajali s spodbujanjem strpnosti med učenci in s šolskimi pravili, ki bodo pripomogla k vzpostavljanju discipline ter spoštujejo otrokovo človeško dostojanstvo. Pri oblikovanju pravil sodelujejo učenci, starši in zaposleni.

Glede na določila načela bo šola delovala v skladu spoštovanja učencev tudi v primerih vzpostavljanja discipline in kaznovanja.

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Šolska skupnost

Na podlagi določil načela omogočanja aktivnega sodelovanja učencev je v šoli organizirana šolska skupnost. Preko predstavnikov razredov v šolski skupnosti lahko učenci sodelujejo pri odločanju o življenju in delu na šoli.

Oddelčna skupnost

Vsi učenci so vključeni v oddelčne skupnosti. Na začetku leta oddelčne skupnosti sprejmejo pravila delovanja in skupnega življenja. Vsak teden se oddelčne skupnosti dobijo na razredni uri z razrednikom. Te ure so namenjene predvsem prenašanju informacij med učenci in učiteljem ter šolo in tudi povezovanju znotraj oddelčne skupnosti.

Otroški parlament

Učenci preko svojih predstavnikov razpravljajo o zanje aktualnih temah na nivoju oddelka, šole, občine in države. Sklepe in predloge predstavijo javnosti, odgovorim osebam in institucijam.

Pomembno so učenci vključeni tudi v primeru, ko kršijo šolska pravila, saj v postopku izbire vzgojnega ukrepa sodelujejo in sami iščejo način, kako bodo škodo, ki so jo povzročili s kršenjem pravila, tudi najbolje popravili.

Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Določeno je, da so razredne ure enkrat tedensko in sicer z namenom, da se vzpostavlja prijetna, sproščena in vzpodbudna razredna klima. Del razrednih ur so tudi socialne igre in podobne preventivne dejavnosti, ki razvijajo pozitivne medsebojne odnose, gradijo medsebojno zaupanje. Učitelj ima prostor in čas, da se druží in pogovori z učenci.

Z vzpostavljanjem mediacije, kot načina reševanja sporov, želimo izboljšati in razvijati klimo, v kateri so dobri odnosi pomembni.

Šola razvija in spodbuja uporabo aktivnih metod učenja in poučevanja. Učitelji uporabljajo učne metode, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev. Prisluhnejo njihovim potrebam in jih skušajo upoštevati. Nivo zahtevnosti prilagajajo sposobnostim učencev. Spodbujajo uporabo aktivnejših metod učenja in poučevanja ter spodbujajo aktivno in ustvarjalno sodelovanje posameznikov. Za učence s posebnimi potrebami prilagajajo metode poučevanja, preverjanja in ocenjevanja.

Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Šola se zaveda pomena in vpliva staršev in obratno, zato si prizadeva vzpostavljati tvorno sodelovanje s starši.

Starši lahko osebno ali pisno preko Sveta staršev in Sveta šole ter preko spleta podajajo predloge na osnutke pomembnih dokumentov, ki se tičejo življenja in organizacije dela v šoli.

Učitelji imajo redne govorilne ure, dopoldan in popoldan po urniku. Učitelji imajo tudi telefonske številke staršev, ki so dosegljivi za redno informiranje o vedenju otrok. Na rednih roditeljskih sestankih šola obvešča starše o načinih izvedbe obveznega in razširjenega programa šole. Tako lahko tudi podajo svoja mnenja in sodelujejo pri odločanju. Organiziramo tudi strokovna predavanja, namenjena boljšemu razumevanju in uresničevanju vzgojnih zmožnosti.

Šola starše redno obvešča o dogajanju na šoli in jih vabi na prireditve, srečanja in k drugim oblikam sodelovanja.

Posamezni oddelki in posamezni starši se lahko dogovorijo o posebnih oblikah sodelovanja v šoli v naravi, pri pouku ali kaj podobnega. Te dejavnosti se opredelijo v LDN ali v učiteljevem letnem delovnem načrtu za posamezni oddelek.

Šola občasno z iskanjem povratne informacije evalvira posamezne oblike sodelovanja s starši – po določenih roditeljskih sestankih, predavanjih za starše, da preveri njihovo zadovoljstvo in predloge za nadaljnje delo.

Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Izhajanje iz temeljnih pravic in zavedanje pravic in odgovornosti vsakega člana je potrebno za strpno in učinkovito sobivanje.

Šola bo vzgajala učence v duhu medsebojnega spoštovanja pravic, kar posledično pomeni tudi spoštovanje pravic drugih in dolžnosti, ki iz tega izhajajo. Seveda pa se pri tem zavedamo, da se učenci razumevanja nekaterih konceptov šele učijo, zato bo spodbujala učenje le-teh in to učenje prilagajala starosti in sposobnostim razumevanja.

Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

Šola poskuša postaviti čim manj strukturiranih in direktivnih navodil. Ta, ki so postavljena, naj bodo čim bolj konkretna in jasna. V vse več situacijah se dopušča, da učenci z medsebojnim dogovarjanjem odločajo.

Z nekaterimi strukturiranimi dejavnostmi šola vzpodbuja prevzemanje odgovornosti in razvija samostojnost pri učencih.

S posebnimi pristopi k reševanju problemov, kot sta svetovalni razgovor in mediacija, učitelji in učenci pomagajo kršiteljem videti problem in jih spodbujajo k iskanju ustrežnejših načinov reagiranja.

Tudi s pogostejšimi povratnimi sporočili, predvsem pozitivnimi, ki se nanašajo na učenčevo vedenje in tudi osebnost, učitelji utrjujejo pozitivnejšo samopodobo. Prav tako dajejo učitelji učencem s povratnimi sporočili o neprimernem vedenju smernice o neprimernosti nekaterih in zaželenosti drugih vedenj.

Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Šola je pri svojem delovanju avtonomna, vendar se zaveda pomembnosti sodelovanja z okoljem. Z namenom uresničevanja vzgojnega načrta se povezuje in sodeluje z okoljem. Prisluhne potrebam, stališčem in interesom okolja in jih poskuša z medsebojnim usklajevanjem vključiti v vzgojni načrt. Dejavnosti bomo predvideli v Letnem delovnem načrtu.

Šola z namenom usklajenega delovanja na vzgojnem področju sodeluje s športnimi, kulturnimi in drugimi organizacijami v okolju.

Delavci šole se zavedajo pomena doslednosti pri oblikovanju varnega in predvidljivega psihosocialnega okolja.

Načelo osebnega zgleда

Pri proaktivnem delovanju ne smemo pozabiti, da smo posamezniki tisti, ki vplivamo na lastne misli, čustva in vedenje. Pomembno je, da se tega zavedamo in tako tudi ravnamo, kadar vzgajamo učence v samostojne, odgovorne osebe. Zavedati se moramo, da se učenci od nas učijo predvsem preko zgleда.

Vzgojne dejavnosti

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne vzgojne dejavnosti, ki so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi:

- skrb vsakega učitelja za kakovost pouka, kjer se v čim večji meri uporablja aktivne oblike dela,
- izvajanje metodologije Korak za korakom v prvi triadi,
- priprava, spremljanje in evalvacija individualiziranih programov za učence s posebnimi potrebami in za nadarjene učence. V ta proces vključujemo učenca, starše in vse učitelje, ki poučujejo učence,
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur,

- oblikovanje razrednih pravil v začetku vsakega šolskega leta, pri čemer se izhaja iz potreb in pobud učencev,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, kar pomeni hitro in načrtno reševanje,
- aktivnosti za uspešno integracijo romskih učencev, kar zahteva zmanjševanje predsodkov in razvijanje strpnosti pri učencih, starših in zaposlenih,
- spoznavanje posebnosti drugih kultur in njihovega načina življenja ter razvijanje medkulturne vzgoje na nivoju šole,
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku in v času prostih ur (prostovoljno delo, varstvo učencev, interesne dejavnosti),
- razvijanje socialnih veščin (organiziranje prostovoljnega dela, medvrstniške pomoči v okviru oddelčnih skupnosti ali učnih skupin, vrstniške mediacije, aktivnosti znotraj razrednih ur pri pouku in pri interesnih dejavnostih) in medgeneracijskega sožitja (sodelovanje z vrtcem in Domom starejših občanov),
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti: Nam se rola brez drog in alkohola, CAP delavnice, predavanja iz zdravstvene vzgoje za učence),
- učenje in razvijanje zdravega življenjskega sloga za učence, starše in zaposlene (aktivnosti v okviru programa Zdrava šola: prizadevanja za zdravo prehrano učencev, kulturno uživanje hrane, aktivnosti na področju spodbujanja gibanja, dnevi dejavnosti ...),
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, izvajanje tematskih srečanj s starši ali oddelčnih sestankov staršev in učiteljev,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (skupne prireditve),
- izvajanje dejavnosti za prometno varnost učencev (prometno varnostni načrt šole, sodelovanje s policistom, priprava za kolesarski izpit, Jumicar),
- razvijanje odnosa do narave (aktivnosti v okviru programa Ekošole, čebelarstvo).

Pohvale učencem

Učenci so pohvaljeni tako, da o njihovih dosežkih obveščamo ostale učence v razredih in na šolskih prireditvah.

Učencem izrekamo pohvale individualno, na nivoju oddelka in na nivoju šole.

Predlog za pohvalo lahko podajo: razrednik, mentor, učenci, šolska skupnost učencev ali drugi strokovni delavci šole. Pohvale se izrekajo ustno ali/in pisno, osebno ali javno – pred sošolci v razredu ali pred učenci cele šole.

Učenci in mentorji naj razrednike obveščajo o udeležbi in dosežkih na tekmovanjih. Razrednik naj učence spodbudi k predstavljanju svojih dosežkov pred razredom. Tudi starši lahko o dosežkih svojega otroka obvestijo razrednika.

Dosežki učencev, ki so predstavljeni na jutranji ponedeljkovi konferenci, so nato v začetku prve ure predstavljeni tudi vsem učencem (po ozvočenju ali osebno).

Javno objavljamo samo najvišje rezultate (dobitnike priznanj, uvrščene naprej ...) ostali lahko rezultat izvedo pri mentorju oz. učitelju.

Na šolskih prireditvah so učenci pohvaljeni za izjemne dosežke:

- na učnem področju:
- ko so vse zaključene ocene odlične oz. dosegajo najvišje standarde znanja pri vseh predmetih,
- za srebrna in zlata priznanja na državnem nivoju,
- na športnem področju (doseženo 1., 2., 3. mesto posamezno ali ekipno na državnem nivoju),
- na umetniških področjih (glasba, likovno ustvarjanje, dramska igra, ples, film),
- na tehničnem in računalniškem področju (dosežki na državnem nivoju),
- za izjemno vedenje pri opravljanju različnih nalog v odnosih z vrstniki in odraslimi,
- ter za izjemen napredek pri doseganju učnih rezultatov.

Posebne pohvale se izrekajo ob zaključku šolskega leta in zaključku šolanja.

Vrste vzgojnih ukrepov

Strokovni delavec, ki je priča kršitvi ali je prvi obveščen o kršitvi, se pogovori z učencem in spodbudi učenca, da popravi nastalo materialno škodo oziroma odnos. Če strokovni delavec oceni, da pri tem potrebuje pomoč, jo poišče pri vodstvu šole ali v šolski svetovalni službi.

O hujših ali ponavljajočih se kršitvah obvesti razrednika oz. vodstvo šole.

Predlog za začetek postopka izrekanja vzgojnega ukrepa zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starši ali učenec, če gre za neupoštevanje opozorila oz. za hudo kršitev šolskih pravil.

Razrednik mora pred izbiro vzgojnega ukrepa zanesljivo ugotoviti, da je kršitev mogoče pripisati določenemu učencu ali skupini učencev.

Pri izbiri določenega vzgojnega ukrepa mora razrednik upoštevati:

- predvidene pedagoške posledice ukrepanja,
- zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost,
- nagibe oziroma motive za dejanje,
- okolje, v katerem učenec živi,
- škodljivost dejanja,
- ponavljanje kršitve.

Ukrep naj se nanaša:

- na poravnavo škode (družbeno koristno delo, medsebojna pomoč, materialno oz. denarno nadomestilo),
- na reševanje konflikta (mediacija, svetovalni razgovor),
- na dogovor o nadaljnjem delu,
- na obravnavo pri svetovalni službi.

Pri tem razrednik upošteva okoliščine.

Ko obravnava na podlagi Vzgojnega načrta in Šolskih pravil ni bila učinkovita, se je strokovni delavec – razrednik dolžan o nadaljnjem ukrepanju posvetovati z vodstvom šole in šolsko svetovalno službo. Skupaj lahko sprejmejo odločitev o ravnanju po Zakonu o OŠ (54. in 60.) člen).

Vzgojne dejavnosti, ki jim bomo v šol. letu 2014/15 namenjali več pozornosti in izhajajo iz prednostnih nalog šole

- aktivnosti znotraj programa Etika in vrednote v VIZ, ki jih bomo načrtovali sproti, po modulih
- upoštevanje pravil za doseganje boljše discipline pri pouku, z bolj poglobljenim spremljanjem preko zapisov učiteljev in s kolegialnimi hospitacijami pri pouku
- spodbujanje učencev k uporabi določenih bralno učnih strategij

Svetovanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

Svetovanje

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja.

Učenci lahko poiščejo pomoč pri odrasli osebi na šoli, kateri najlažje zaupajo. Ta oseba se po potrebi posvetuje z ostalimi strokovnimi delavci na šoli oz. se poveže s starši učenca. V primeru nasilja ravna v skladu z zakonodajo.

Svetovanje učencem izvajajo:

- učitelji in mentorji dejavnosti, kadar se problem nanaša na njihov predmet ali dejavnost,
- razrednik, ko je problem bolj celostne narave in zahteva vključevanje staršev, drugih učiteljev, svetovalne službe ali vodstva šole,
- šolska psihologinja ali socialna delavka, ko problem zahteva poglobljeno obravnavo,

- ravnatelj ali pomočnici ravnatelja, ko gre za kršenje postavljenih in/ali dogovorjenih pravil.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje ter mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge, sprejemanja različnosti,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija (čustvena inteligentnost),
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

Restitucija in mediacija

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo

lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko lastnino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev. Učenec, ki je povzročil materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je povzročil materialno škodo in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da prispevek k urejenosti šole o njem pove nekaj drugega kot povzročena škoda. Učenec, vpleten v spor, ne ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov. Če pri izvajanju mediacije in restitucije manjkajo svoboda izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil. Tudi to je oblika učenja in vzgojnega dela, a ne mediacija in ne restitucija.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način;
- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravilo napak;
- spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje;
- zahtevata odločitev in napor učenca;
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem;
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učencem dovoljeno narediti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljeni spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

Mediacija – postopek izvajanja na šoli

Mediacijo v šoli bomo izvajali usposobljeni strokovni delavci in vrstniški mediatorji.

Učenec lahko sam predlaga, da bi želel konflikt rešiti s pomočjo mediacije. To lahko sporoči razredniku ali pa kateremu od strokovnih delavcev, ki so usposobljeni za izvajanje mediacije. Izbira lahko med vrstniško (mediator je vrstnik) ali šolsko mediacijo (mediator je strokovni delavec). S strokovnim delavcem se dogovorita o času mediacije. Mediator predlaga tudi komediatorja. Mediacije se lahko izpeljejo pred, med ali po pouku, večinoma v knjižnici, lahko tudi v kabinetu.

Mediacijo lahko predlagajo tudi drugi delavci na šoli. Če se udeleženca ali udeleženci mediacije s tem strinja/jo, se jo izvede na podoben način, kot če jo predlaga učenec.

Učenci - medianti ali mediatorja sporočita učitelju in razredniku izostanek od pouka.

O izvedeni mediaciji ostane podpisan dogovor, ki se hrani pri svetovalni delavki. Vse kar se na mediaciji pogovarjajo in dogovarjajo, je zaupne narave.

Mediacijo se lahko izvaja v primerih konfliktov med učiteljem in starši, med učitelji ali med učitelji in učenci. Tovrstno mediacijo izvajata usposobljeni šolski mediatorki Dženi Rostohar in Melita Zagorc Vegelj.

Kako bomo spremljali izvajanje vzgojnega načrta

Seznanitev z vzgojnim načrtom – na konferenci ob sprejemu, prej pa bo javno dostopen izvod v zbornici in na internetu. Učitelji, učenci in starši lahko podajajo pripombe.

Izvajanje vzgojnega načrta bomo spremljali skozi poročila strokovnih delavcev in aktivov ter timov.

Vodstvo in svetovalna služba ter tim za vzgojni načrt bodo pregledali in evalvirali izvajanje načrta.

Ravnatelj najmanj enkrat letno poroča Svetu staršev in Svetu šole o uresničevanju vzgojnega načrta.

Posebej se bo evalviralo izvajanje aktivnosti, ki bodo postavljene kot prioritete. Načrt evalvacije in samo izvajanje evalvacije bodo vodili posamezni timi.

Sprejem vzgojnega načrta

Osnutek vzgojnega načrta je na podlagi aktivnosti, ki so potekale z učenci, s starši in z zaposlenimi, pripravil strokovni tim za pripravo vzgojnega načrta.

Učenci lahko predlagajo aktivnosti in spremembe preko svojih predstavnikov v Šolski skupnosti učencev.

Strokovni tim sestavljajo:

- Melita Zagorc Vegelj, vodja tima
- Dženi Rostohar
- Jožica Repše
- Edita Gubenšek

- Ana Antolič Miler
- Tatjana Longo
- Zoran Zlatič
- Nataša Brodnik Kržan
- Marjetka Košir

Predstavniki staršev v timu so Sonja Simončič, Katarina Uršič in Rudi Vrščaj

Njim lahko starši sporočijo morebitne predloge za spremembo vzgojnega načrta.

Osnutek vzgojnega načrta je bil predstavljen v kolektivu, na spletni strani šole in na Svetu zavoda.

Potrjen in sprejet je bil na seji Sveta zavoda dne, _____

Žig šole

Ravnatelj

Anton Bizjak

Leskovec pri Krškem, september 2015